

en Modstrid, som gør, at man ikke rigtig ved, hvorledes det hang sammen. Men Kirkens Hovedsnit var nærmest italiensk Gotik, og den gamle Kirke var meget højere end den nuyærende. Det maa altsaa, naar man taler om at sætte det gamle Spir paa Frue Kirke, vel erindres, at det var en hel anden Kirke.

Man har talt om, at man meget vel kan føje Tilbygninger i anden Stil end Bygningens til en Bygning, og det er meget rigtigt, der er ingen Tvivl om, at Kommissionens Mindretal, der anbefaler Opførelsen af Taarnet, har fuldstændig Ret, naar det siger: „Til alle Tider har man til Bedste for en Bygnings Formaal tilladt sig efter Evne og Lejlighed at gøre Tilbygninger til Nytte og til Pryd, hver Tid efter sin Trang“. Det maa man bøje sig for, der er utvivlsomt ikke noget som helst i Vejen for, at det kan ske, men det har dog sin Begrænsning. Vil man f. Eks. tage Roskilde Domkirke, ere ikke ret mange af os i Tvivl om, at Christian IVs Kapel gør ikke Domkirken nogen Fortræd, tværtimod, det er overordentlig smukt indbygget deri, skønt det er i en hel anden Stil; Kirken er gotisk, og Kapellet er ren hollandsk Renaissance, men desuagtet virker det ikke forstyrrende. Man har dog her gjort et Forsøg paa at stemme de to Bygninger sammen — jeg ved ikke, om det er Grunden, men jeg kan ikke tænke mig nogen anden — ved at give Renaissancebygningen Spidsbuevinduer for derved maaske at faa en Overgang for Synet. Derimod mener jeg, at Christian Vs Kapel ikke paa samme Maade virker tilfredsstillende overfor Kirken. Altsaa, den samme Bygning giver efter min Mening netop to Eksempler paa, hvorledes man kan bygge til i forskellig Stil baade paa en heldig Maade og paa en mindre heldig Maade. Men naar man tænker paa at sætte dette Spir paa Frue Kirke, sætter man et Spir af den mest divergerende Stilart paa en Kirke, der i Virkeligheden er fuldendt, er fuldstændig færdig. Det har aldrig i sine Dage været C. F. Hansens Tanke, at der nogen Sinde skulde et Spir paa den Kirke. Han har bygget den færdig, den er et arkitektonisk Hele, og det maa man huske paa, naar man kommer med en Tilbygning, som ikke har nogen Hensigt eller historisk Vægt, som f. Eks. Christian IVs Kapel. Man har ikke kunnet tænke sig at bygge dette Kapel i nogen anden Stil end den, han har gennemført overalt og været Mand for at

faa til at slaa igennem her i Landet. Men her er intet som helst historisk, der taler for at sætte Spiret paa, intet som helst. Det historiske spiller nemlig overfor Arkitekturen en saa vigtig Rolle, at man uvilkaarlig bøjer sig, naar det bliver sagt: Det har historisk Betydning; at der bygges netop i den Stil, det er den Tids Trang, som Mindretallet udtrykker sig. Men den Tids Trang foreligger her efter min Mening aldeles ikke; man maa ikke føre denne Teori om Dristighed med Hensyn til Sammenbygning af forskellige Stilarter saa vidt, at man kommer til at begaa, jeg vil ikke sige Smagløsheder, skønt det er ikke langt fra, at det er Smagløsheder. Nej, denne Kirke er opført med en klædelig Beskedenhed, som jeg tror, vi vel egentlig ikke havde saa megen Skade af den Dag i Dag at blive mindede om.

Saa kommer jeg til det fjerde Synspunkt, nemlig Spirets Symbolik. Ogsaa her kommer jeg ind paa et Par historiske Spørgsmaal, som jo kunne gøre sig gældende under enhver Synsmaade. Det er sagt her i Salen af det ærede Medlem fra Fredensborg (Johan Knudsen), at i Virkeligheden er det, der ligger i denne Kirkebygningens Stil, noget af det Liv, som førtes umiddelbart efter de Ulykker, der havde ramt Danmark, i Form af en vis rolig Harmoni og en vis Nøjsomhed, og naar man nu gaar til at ønske sig Spiret rejst igen, fordi man ikke vil have, at Minderne fra den Tid skulle blive ved at ruge over Landet, vi ville tværtimod ved at rejse Spiret vise, at vi nu igen ere en Nation i Styrke og Kraft, saa tror jeg, at man ser historisk ganske galt paa Spørgsmaalet. Der foreligger et Hæfte af Ugeskriftet „Tiden“, som har været omdelt i disse Dage paa vort Bord, jeg antager netop af Hensyn til en Artikel, som er skreven om Frue Kirkes Spir. Den er skreven af Maleren N. V. Dorph, og der staar deri blandt andet: „Hvad Slægten da maatte lade ligge, fordi den ikke evnede andet, det maa vel en senere Tid have Lov til at fuldbyrde“. Det er muligt, at Slægten den Gang ikke evnede andet, men den vilde heller ikke andet, og det, synes jeg, er et væsentligt Moment. Naar C. F. Hansen fik Bygningen overdraget, kan man sige, at maaske det var fejlt af ham — jeg ved det ikke, at han byggede Kirken i den Stil, hvori han vilde bygge den, og i den Stil, der passede til den Tids Aand, men man kan ikke sige, at det skete fordi man ikke evnede andet. For dette er